

Toimielimille

VUODEN 2025 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2026-2027 TALOUSSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Vuoden 2025 talousarvio ja vuosien 2026-2027 taloussuunnitelma laaditaan valtuuston 10.6.2024/§ 20 hyväksymää talousarvioasetelmaa noudattaen.

Lautakuntien esittelijät laativat yhdessä tulosaluejohdon kanssa talousarvioehdotukset ulkoisten erien osalta 6.9.2024 mennessä. Tämän jälkeen ehdotukset käydään läpi kaupunginjohtajan, talousjohtajan ja hallintojohtajan kanssa ennen lautakuntien listojen lähtemistä. Keskusteluissa tarkistetaan myös henkilöstömenojen ja sisäisten erien oikeellisuus. Lautakunnat antavat ehdotuksista lausuntonsa 3.10.2024 mennessä.

Talousarvion käyttötalousosassa toiminta jaetaan budjettirahoitteiseen ja kohderahoitteiseen toimintaan. Budjettirahoitteisessa toiminnassa budjetoinnin tärkein tehtävä on valtionosuus- ja verorahoituksella koottujen tulojen jakaminen määrärahoina eri tehtäville. Kohderahoitteisessa toiminnassa, jossa rahoitus perustuu suoritteiden myynnistä saataviin tuloihin, ovat tulonodotukset menojen budjetoinnin lähtökohtana. Nämä tulot voivat olla myynti- ja maksutuloja, avustuksia, tukia tai korvauksia. Kohderahoituksessa tulot voivat syntyä markkinaperusteisesti, lakisääteisesti, sopimusperusteisesti tai sisäisinä tuloina.

Valtuustoon nähden sitovia eriä tulosalueittain ovat valtuuston hyväksymät vaikuttavuus- ja tuotantotavoitteet sekä käyttötalousosan **toimintatulot**, valmistus omaan käyttöön ja **toimintamenot**. Kohderahoitteisen tehtävän sitovuustaso on sama kuin budjettirahoitteisenkin.

Talousarvion investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarvio- ja suunnitelmavuosille. Valtuusto hyväksyy investointiosan määrärahat ja tuloarviot hankkeittain tai hankeryhmittäin. Vuosien 2026 ja 2027 investointisuunnitelma on alustava arvio, eikä se ole sitova.

Toiminnalliset tavoitteet

Vuoden 2025 talousarvion toiminnalliset tavoitteet nousevat strategian toimenpideohjelmista.

Johtoryhmän esitys vuoden 2025 strategiseksi painopisteiksi:

Kasvun ja yrittäjyyden Harjavalta/Elinvoimaohjelma
Painopiste: Osaaminen ja työvoiman saatavuus
Painopiste: Omistajaohjaus ja kaupungin talous

Laadukkaiden palveluiden Harjavalta/Hyvinvointiohjelma
Painopiste: Turvallisuus ja viihtyisyys
Painopiste: Henkilöstön hyvinvointi

Yhteisöllisyyden ja vapaa-ajan Harjavalta/Yhdistysohjelma
Painopiste: Monipuolinen yhdistyselämä

Elinvoima- ja hyvinvointiohjelmasta on valittu molemmista kaksi painopistettä. Yhdistysohjelmasta on valittu yksi painopiste. Talousarvion laatimisen yhteydessä täsmennetään kaikkia toimialoja koskevia sekä toimialakohtaisia toimenpiteitä, joiden kautta tavoitteet on mahdollista saavuttaa.

Taloudelliset tavoitteet

Suomen talouden taantuma on ollut pidempi ja syvempi kuin aiemmin arvioitiin. Bruttokansantuote (BKT) kasvaa ennusteen mukaan tänä vuonna 0,0 prosenttia. BKT:n ennustetaan kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2025. Talous ei kuitenkaan palaudu kasvu-uralle. Sopeuttamistoimien odotetaan heikentävän kysyntää. Suomen taloustilanteen ennuste vuodelle 2024 näyttää inflaation hidastuvan ja tulojen kasvavan. Korkeiden ja hintojen nousu on vähentänyt kulutusta ja asuntokauppojen määrää. Investointien odotetaan toipuvan ensi vuonna. Korkeiden lasku ja patoutunut asuntokysyntä piristävät asuntomarkkinoita ja rakentamisen toipuminen alkanee vuonna 2025. (Valtiovarainministeriön julkaisu, Taloudellinen katsaus: Kevät 2024)

Vuonna 2025 kuntahallinnossa tapahtuu merkittävä muutos, kun työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät kuntien vastuulle. Samalla kunnat vastaavat työmarkkinatuen lisäksi myös perus- ja ansiopäivärahan maksamisesta. Näin kuntatalouden menot kasvavat, mutta valtionosuuksia lisätään likimain siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen.

Kokonaispalkkasummaan ei hyväksytä henkilöstömäärän kasvamisesta johtuvaa nousua vuosille 2025 - 2027 vuoden 2024 tasosta. Talousarviovuoden 2025 kokonaispalkoissa huomioidaan kesäkuussa 2024 voimaan tulleet sopimuskorotukset. Voimassa olevat kunta-alan virka- ja työehtosopimukset tulivat voimaan 1.5.2022 ja ovat voimassa 30.4.2025 asti. 1.5.2025 voimaan tulevien virka- ja työehtosopimuksen osalta kustannusvaikutuksista ei ole vielä tietoa. Talousarvion 2025 palkkakuluihin lasketaan valmisteluvaiheessa laskennallinen 1,5 %:n korotus kuluvan vuoden tasoon nähden ja muilta osin kokonaispalkan on syytä säilyä kesäkuun 2024 tasolla vuosina 2025 - 2027. Yleinen hintojen nousu tulee huomioida käyttötalouden menoja arvioitaessa (kustannustason nousuennuste v. 2025 1,3 %, v. 2024 1,9 %).

Ennakolliset laskelmat vuoden 2025 valtionosuudesta sekä verotuloista osoittavat, että kaupungin talous painuu yli kaksi miljoonaa euroa negatiiviseksi, kun valtionosuus on negatiivinen ja verotuloista osa on siirtynyt hyvinvointialueelle. Käyttötalouden menoerien budjetoinnissa on siten käytettävä erityistä harkintaa ja karsittava kustannuksia tuottavuuden ja tehokuuden lisäämiseksi.

Kaupunki laatii parhaillaan talouden tasapainottamisohjelmaa. Aihetta on käsitelty muun muassa keväällä talouden tasapainottamisen iltakoulussa.

Tarvittaessa toimialoille annetaan syksyllä tarkempi euro- ja/tai prosenttimääräinen ohjaus käyttötalouden suunnitteluun, jos ennakolliset valtionosuus- ja/tai verokehikot muuttuvat merkittävästi tai esiin nousee muita suunnitteluun vaikuttavia muutoksia tai tarkennuksia.

Investointiohjelma

Irtaimen omaisuuden (pl. tietotekniikka) ja muiden investointien (talonrakennus, liikuntapaikat, piha-alueet jne.) osalta toimialajohtajien esitykset toimitetaan tekniselle johtajalle 15.8. mennessä.

IT-laitteet hankitaan pääosin leasingrahoituksella, jolloin uusien hankintojen kustannukset budjetoidaan käyttötalouteen. Vuokrat ja käyttökaudet tulee selvittää Kuntien Tiera Oy:n asiantuntijoiden kanssa.

Valtuusto on hyväksynyt seuraavat investointien hankerajat:

Aineettomat hyödykkeet	20.000 €
Koneet ja kalusto	20.000 €
Maa- ja vesialueet	30.000 €
Rakennukset	100.000 €
Kiinteät rakenteet ja laitteet	150.000 €
Osakkeet ja osuudet	hankekohtaisesti.

Hankerajaa pienemmät investoinnit käsitellään hankeryhmässä.

Kaikista investointiehdotuksista on täytettävä ja tallennettava investointilomake osoitteessa:

H:/Asiahallinto/TALOUS/2025/Talousarvio2025/Lomakkeet/Investointilomakkeet.

Henkilöstöresurssit

Vakinaisen henkilöstön henkilöstöresurssien budjetoinnista annetaan erillinen ohje ja aikataulu.

Määräaikaisen henkilöstön kohdalla noudatetaan edelleen täyttölupamenettelyä ja palkkaamisessa tulee käyttää harkintaa ottaen huomioon taloustilanne ja henkilöstökulujen kasvupaine. Määräaikainen henkilöstö budjetoidaan seuraavasti:

- sijaiset ja muu määräaikainen henkilöstö käsitellään erikseen
- jokaisesta määräaikaisesta henkilöstä täytetään henkilöstölomake, johon merkitään myös määrärahatarve
- henkilöstölomake täytetään jokaisesta määräaikaisesta henkilöstä, vaikka päätös vakanssista olisi tehty jo vuoden 2024 aikana tai aiemmin
- toimiala syöttää muun kuin vakinaisen henkilöstön palkkamäärärahat suoraan budjettiohjelmaan

Samalla, kun tarkastetaan vakinaisen henkilöstön palkkataulukot, on raportoinnin yhdenmukaistamiseksi syytä täydentää kansista H:/Asiahallinto/TALOUS/2025/Talousarvio 2025/Lomakkeet löytyvää henkilöstöresurssitaulukkoa. Näin varmistetaan, että lopulliseen talousarviokirjaan päätyy henkilöstömäärä, joka täsmää myös palkkahallinnon tietojen kanssa. Taulukkoon täytetään sekä vakinainen että määräaikainen henkilöstö.

Talousarvion pohjana olevaan taulukkoon merkitään talousarviovuoden ja suunnitelmakauden muutokset sekä henkilöstömääriin että virka- ja toiminimikkeisiin. Vaikka henkilöä esitettäisiin palkattavaksi esim. 1.8. lukien, ei henkilöstösuunnitelmaan merkitä 5/12 tai 0,42 %, vaan + 1.

Henkilöstölomakkeet löytyvät verkosta osoitteesta H:/Asiahallinto/TALOUS/2025/Talousarvio 2025/Lomakkeet.

Käytännön ohjeita

1. Talousarvion laadinnassa käytetään Raindance Budjetointi-ohjelmaa.
2. Talousarvioehdotusten valmistelijat syöttävät ohjelmaan ulkoiset tulot ja menot 3.9.2024 mennessä.
3. Ohjelmaan syötetään keskitetysti henkilöstömenot (vakituisen henkilöstön palkat) 15.8 mennessä sekä sisäiset erät, leasingvuokrat ja poistot 23.8.2024 mennessä.
4. Talousarvioehdotukset valmistellaan 6.9.2024 mennessä, jolloin ne käydään läpi em. tavalla ja tämän jälkeen lähetetään lausunolle lautakuntiin.
5. Lautakunnat antavat talousarvioehdotuksista lausuntonsa 2.10.2024 mennessä.
6. Kun tuotteille lasketaan hintaa, käytetään palkkojen sivukulujen ja lomakertymien hinnoittelussa lukua 45 %.
7. Vuosien 2026 ja 2027 suunnitelmaluvut on syötettävä ao. sarakkeisiin Raindance Budjetointiin ja käsiteltävä vuoden 2025 talousarvion yhteydessä toimielimissä. Lukujen on oltava toimielimen asettamien tavoitteiden mukaisia, ei vain lisäyksiä tai vähennyksiä edelliseen vuoteen.
8. Väestötietoina käytetään tilastokeskuksen väestötietoja. Asukasmääränä käytetään vuodenvaihteen 2023/2024 asukaslukua 6 701.

9. Talousarvioasetelma 2025 sekä talousarvio-ohje löytyvät verkosta osoitteesta H:/Asiahallinto/TALOUS/2025/Talousarvio2025/Ohjeet.

Talousarviokirja laaditaan ilmiasultaan yhtenäiseksi. Erilaisten fonttien, tummennusten, varjostusten ja erikoismerkkien käyttöä on vältettävä.

Toimielinten hyväksymät tekstit tallennetaan verkkoon osoitteeseen H:/Asiahallinto/TALOUS/2025/Talousarvio2025/Toimielinten tekstit/ kunkin toimielimen kohdalle Calibri (12) –fontilla.

Raindance Budjetoinnin käyttöön, talousarvioasiakirjan laadintaan ja henkilöstösuunnitteluun annetaan tarvittaessa erillisiä ohjeita.

Hannu Kuusela
kaupunginjohtaja

Johanna Kemell
talousjohtaja

Lisätietoja

hallintojohtaja Olli Luoma
talousjohtaja Johanna Kemell
tekninen johtaja Petri Katajisto
työnjohtaja Toni Leppänen
ruokahuolto- ja siivouspäällikkö Mervi Takala
pääkirjanpitäjä Eeva Pajunen
taloussuunnittelija Anu Mantere
tiedonhallintasihteeri Kaarina Lallukka
esihenkilö / hallintojohtaja Olli Luoma

henkilöstöasiat
talousarvion ja toimintasuunnitelman laatiminen
investointiohjelma
sisäiset vuokrat ja tilojen käyttö
ateria- ja siivoussuoritteet sekä -hinnat
poistot, kustannuspaikat, talousarvion rakenne
RD Budjetointi -ohjelman käyttö, sisäiset erät
väestötiedot ja tilastot
tietotekniikan hankinnat